

Rada
Európskej únie

V Bruseli 30. septembra 2021
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2021/0306(NLE)**

**12272/21
ADD 1**

**JAI 1023
ASIM 73**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	30. septembra 2021
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.:	COM(2021) 597 final
Predmet:	PRÍLOHA k návrhu rozhodnutia Rady o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 72. zasadnutí výkonného výboru programu Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov, pokiaľ ide o prijatie záveru o medzinárodnej ochrane a trvalých riešeniach v kontexte mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2021) 597 final.

Príloha: COM(2021) 597 final

V Bruseli 30. 9. 2021
COM(2021) 597 final

ANNEX

PRÍLOHA

k

návrhu rozhodnutia Rady

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 72. zasadnutí výkonného výboru programu Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov, pokiaľ ide o prijatie záveru o medzinárodnej ochrane a trvalých riešeniach v kontexte mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia

PRÍLOHA

ZÁVER VÝKONNÉHO VÝBORU O MEDZINÁRODNEJ OCHRANE A TRVALÝCH RIEŠENIACH V KONTEXTE MIMORIADNEJ SITUÁCIE V OBLASTI VEREJNÉHO ZDRAVIA

Výkonný výbor,

PP1. *uznávajúc*, že pandémia COVID-19 predstavuje hrozbu pre ľudské zdravie, bezpečnosť a blahobyt a má bezprecedentné a mnohostranné dôsledky vrátane humanitárnych vplyvov na utečencov, žiadateľov o azyl, navrátilcov, osoby bez štátnej príslušnosti a v mnohých situáciách aj na vnútorne vysídlené osoby (ďalej len „osoby, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR“), čo zahŕňa aj zvýšené riziká v oblasti ochrany;

PP2. *uznávajúc* takisto, že najviac postihnutí sú chudobní a najzraniteľnejší ľudia a že pandémia negatívne ovplyvní výdobytky v oblasti rozvoja a sťaží napredovanie pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja vrátane cieľa 3.8¹;

PP2a. *uznávajúc takisto*, že najväčší podiel utečencov a iných vysídlených osôb na svete prijímajú krajiny s nízkymi a strednými príjmami, ktoré patria medzi najviac postihnuté pandemiou COVID-19, čo má závažný vplyv na ich verejné zdravie, ako aj sociálno-ekonomické vplyvy;

PP3. *uznávajúc* ďalej osobitný dosah pandémie COVID-19 a jej mnohostranných dôsledkov na osoby, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, ako aj na mnohé hostiteľské komunity, a to aj pokiaľ ide o zdravie, zvýšené riziká sexuálneho a rodovo motivovaného násillia, diskrimináciu, hospodárstvo a prístup k humanitárnej pomoci, ako aj prístup k vzdelávaniu;

PP4. *opätovne potvrdzujúc* právo každého človeka bez akéhokoľvek rozlišovania na najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň fyzického a duševného zdravia;

PP4a. *uznávajúc* ďalej, že na presadzovanie tohto práva je dôležitá dostupnosť bezpečných a účinných vakcín, liekov, zdravotníckych technológií a zdravotných terapií a včasný prístup k nim, majúc na pamäti, že rozsiahla imunizácia proti ochoreniu COVID-19 je globálnym prostriedkom v záujme verejného zdravia pri prevencii, obmedzovaní a zastavení šírenia vírusu s cieľom ukončiť pandémiu;

PP5. *uznávajúc*, že mimoriadna situácia v oblasti verejného zdravia medzinárodného významu, ako je pandémia COVID-19, si vyžaduje globálnu reakciu založenú na jednote, solidarite a posilnenej mnohostrannej spolupráci;

PP6. *opätovne potvrdzujúc* svoj záväzok k medzinárodnej solidarite a k rozdeleniu zodpovednosti a zaťaženia medzi všetkých členov medzinárodného spoločenstva, a pripomínajúc význam medzinárodnej spolupráce, najmä pokiaľ ide o podporu komunit a krajín, na ktorých území sa nachádza veľké množstvo utečencov, pri zabezpečovaní ochrany a pomoci a pri dosahovaní riešení, najmä v kontexte mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia;

PP7. *uznávajúc*, že štáty majú právo prijímať opatrenia na ochranu verejného zdravia, a zároveň pripomínajúc, že takéto opatrenia sa musia vykonávať spôsobom, ktorý je v súlade so záväzkami štátov vyplývajúcimi z medzinárodného práva vrátane medzinárodného

¹ Pozri aj rezolúciu Valného zhromaždenia OSN A/RES/70/1.

utečeneckého práva, medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a v príslušných prípadoch aj medzinárodného humanitárneho práva;

PP8. *pripomínajúc*, že štáty majú zvrchovanú právomoc regulovať vstup cudzincov, pri plnom rešpektovaní zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia a v súlade s uplatniteľným medzinárodným právom vrátane medzinárodného utečeneckého práva;

PP9. *pripomínajúc* globálny pakt o utečencoch vrátane zásady rozdelenia zaťaženia a zodpovednosti;

PP10. *pripomínajúc* príslušné závery výkonného výboru vrátane záverov č. 64 (XLI)(1990) o utečenkyniach a medzinárodnej ochrane, č. 84 (XLVIII)(1997) o mladistvých utečencoch, č. 105 (LVII)(2006) o ohrozených ženách a dievčatách, č. 106 (LVII)(2006) o identifikácii osôb bez štátnej príslušnosti, prevencii tohto stavu a znižovaní počtu a ochrane takýchto osôb, č. 107 (LVIII)(2007) o ohrozených deťoch, č. 110 (LXI)(2010) o utečencoch so zdravotným postihnutím a iných osobách so zdravotným postihnutím chránených a podporovaných UNHCR, č. 109 (LX)(2009) o dlhotrvajúcich situáciách utečencov, č. 111 (LXIV)(2013) o registrácii občanov a č. 112 (LXVII)(2016) o medzinárodnej spolupráci z hľadiska ochrany a riešení;

Inkluzívne politiky a prístup k zdravotnej starostlivosti a iným službám

OP1. víta opatrenia na uľahčenie prístupu k službám zdravotnej starostlivosti a začleňovania do týchto služieb, ako aj opatrenia na obmedzenie a prevenciu infekcií vrátane očkovania, ktoré členské štáty prijímajú na nediskriminačnom základe pre osoby, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, v súlade s právom každého človeka na najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň fyzického a duševného zdravia;

OP2. nabáda štáty, aby sa usilovali o ďalšie začleňovanie osôb, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, do služieb zdravotnej starostlivosti, a vyzýva na ďalšie poskytovanie podpory štátom, ktorá umožní budovanie a rozširovanie kapacít systémov zdravotnej starostlivosti s cieľom uspokojiť potreby osôb, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, ako aj ich hostiteľských komunití;

OP3. nabáda štáty na zabezpečenie toho, aby stav bez štátnej príslušnosti alebo s ním súvisiace chýbajúce doklady nebránili prístupu osôb bez štátnej príslušnosti k službám a zariadeniam zdravotnej starostlivosti;

OP4. víta a požaduje ďalšie účinné opatrenia na zabránenie šíreniu infekcie a riadenie zdravotných rizík v súvislosti s osobami, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, vrátane tých, ktorí žijú v táboroch, hromadných ubytovniach a iných ubytovacích zariadeniach; a na zabezpečenie ubytovania, preventívnych opatrení a v prípade potreby aj liečby, ako aj prístupu k zdravotne bezpečnej pitnej vode a sanitácii, a to za hygienických podmienok, ktoré sú v súlade s príslušnými normami;

OP5. nabáda na prijatie opatrení zameraných na identifikáciu a riešenie osobitných zdravotných potrieb a prekážok v kontexte mimoriadnych situácií v oblasti verejného zdravia, ako aj na podporu priorít a kapacít detí, žien, dospelých dievčat, starších osôb, osôb so zdravotným postihnutím a osôb s dlhodobými zdravotnými problémami;

OP5a. nabáda UNHCR a jeho partnerov, aby udržiavali dostatočné kapacity na podporu reakcií v oblasti zdravia, a to aj prostredníctvom vnútroštátnych služieb, v prospech osôb, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, a hostiteľského obyvateľstva v rámci pripravenosti, plánovania a reakcie na mimoriadne situácie v oblasti verejného zdravia;

OP6. nabáda štáty a UNHCR, aby v rámci svojej reakcie na pandémiu riešili otázku duševného zdravia a psychosociálnej pohody a presadzovali dostupnosť podpory v oblasti

duševného zdravia a psychosociálnej podpory pre osoby, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, [vrátane osôb, ktoré zažili sexuálne a rodovo motivované násilie,] ako aj hostiteľských komunit; a nabáda na ďalšie posilňovanie takýchto opatrení, a to aj prostredníctvom medzinárodnej podpory;

OP6a. nabáda UNHCR a jeho partnerov na ďalšie zabezpečovanie toho, aby sa skúsenosti a poznatky získané z pandémie COVID-19, ako aj z iných mimoriadnych situácií v oblasti verejného zdravia využili na posilnenie plánovania, pripravenosti a reakcie na takéto mimoriadne situácie, a to aj pokiaľ ide o podporu v oblasti duševného zdravia a psychosociálnu podporu;

Medzinárodná spolupráca a rozdelenie zaťaženia a zodpovednosti

OP7. oceňuje pokračujúcu pohostinnosť hostiteľských krajín a ich reakcie v oblasti verejného zdravia podporujúce začlenenie utečencov, ako aj veľkorysosť darcov pri reagovaní na potreby ochrany osôb, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, počas pandémie COVID-19; zdôrazňuje ústredný význam medzinárodnej spolupráce pre ochranu utečencov a režim trvalých riešení a opätovne potvrdzuje svoj záväzok k medzinárodnej solidarite a k spravodlivému rozdeleniu zaťaženia a zodpovednosti;

OP7a. vyzýva štáty a ďalších partnerov, aby urýchlene podporili financovanie a spravodlivé rozdeľovanie bezpečných a účinných diagnostických a liečebných prostriedkov a vakcín a aby ďalej skúmali inovatívne mechanizmy financovania zamerané na zabezpečenie cenovo dostupného, včasného, spravodlivého a univerzálneho prístupu k očkovacím látkam proti ochoreniu COVID-19 pre všetkých vrátane osôb, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, a hostiteľských komunit, a ich spravodlivé rozdeľovanie;

EÚ MÁ ZAMIETNUŤ:[OP7bAlt: dôrazne vyzýva všetky štáty, aby sa zdržali prijímania akýchkoľvek jednostranných donucovacích opatrení, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť schopnosť hostiteľských krajín chrániť utečencov a mohli by zužovať humanitárny priestor, najmä počas prebiehajúcej pandémie, keď je včasný a spravodlivý prístup k účinnej a cenovo dostupnej vakcíne proti ochoreniu COVID-19 nevyhnutne potrebný na ochranu utečencov a hostiteľských komunit pred šírením vírusu;]

Obmedzenia vstupu a pohybu a prístup k azylu 4

OP8. víta kroky podniknuté štátmi na zabezpečenie toho, aby opatrenia prijímané na obmedzenie vstupu na hraniciach v súvislosti s mimoriadnymi situáciami v oblasti verejného zdravia boli dočasné, nediskriminačné, nevyhnutné, primerané daným okolnostiam a opodstatnené a aby sa uplatňovali spôsobom, ktorý chráni verejné zdravie, ale zároveň zabezpečuje dodržiavanie práva na azyl a zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia v súlade s uplatniteľným medzinárodným právom vrátane medzinárodného utečeneckého práva;

OP9. víta adaptačné opatrenia, ktoré prijali štáty a UNHCR na zabezpečenie nepretržitého prístupu ku konaniu o azyle a k postupom určovania osôb bez štátnej príslušnosti, k registrácii a vydávaniu dokladov a iným relevantným postupom pre osoby, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, vrátane využívania technológie na vedenie pohovorov na diaľku a predĺženia lehôt na zápis narodenia a platnosti dokladov o štátnej príslušnosti a pobyte, a na zabezpečenie ich nepretržitého fungovania a nabáda ostatné štáty, UNHCR a partnerov, aby štáty v tejto oblasti podľa potreby ďalej podporovali;

OP10. konštatuje, že je dôležité zabezpečiť, aby akékoľvek obmedzenia pohybu osôb, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, na účely ochrany verejného zdravia boli nediskriminačné, stanovené zákonom, nevyhnutné, primerané daným okolnostiam a inak v súlade s medzinárodným právom, a víta používanie alternatív k zaisteniu, ktoré zaručujú súlad s opatreniami v oblasti verejného zdravia;

OP11. zdôrazňuje potrebu plného dodržiavania ľudských práv a zdôrazňuje, že v rámci reakcie na pandémie neexistuje priestor pre žiadnu formu diskriminácie, rasizmu a xenofóbie;

Riešenie širších vplyvov mimoriadnych situácií v oblasti verejného zdravia

Prečíslovaný OP12. vyjadruje znepokojenie nad mnohostrannými dôsledkami ochorenia COVID-19 na osoby, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, ako aj na ich hostiteľské komunity, a to vrátane nárastu chudoby a výrazného narušenia vzdelávania, zvýšenej potravinovej neistoty, obmedzených možností obživy a nárastu sexuálneho a rodovo motivovaného násillia;

Prečíslovaný OP13. vyzýva členské štáty, aby v spolupráci s UNHCR a s podporou ďalších zainteresovaných strán zabezpečili, aby sa humanitárne potreby osôb, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, a ich hostiteľských komunít vrátane čistej vody, potravín a výživy, priestrešia, vzdelávania, živobytia, energií, zdravia [vrátane služieb zdravotnej starostlivosti v oblasti] [sexuálneho a reprodukčného zdravia] [vrátane vakcín] a iné potreby ochrany riešili ako súčasť humanitárnej reakcie pri mimoriadnych situáciách v oblasti verejného zdravia, a to aj poskytovaním včasných a dostatočných zdrojov, a aby zároveň zabezpečili plný súlad ich spoločného úsillia s humanitárnymi zásadami;

Prečíslovaný OP14. víta a požaduje presadzovanie rodovej rovnosti a posilňovanie postavenia žien vo všetkých fázach reakcie na mimoriadne situácie v oblasti verejného zdravia štátmi, UNHCR a ďalšími zainteresovanými stranami a v tejto súvislosti naliehavo vyzýva členské štáty, aby v spolupráci s UNHCR a s podporou ďalších zainteresovaných strán zabezpečili spoľahlivý a bezpečný prístup osôb, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, [k službám zdravotnej starostlivosti v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia, ako aj] k základným službám zdravotnej starostlivosti a psychosociálnej podpore od vzniku mimoriadnych situácií, pričom uznáva, že príslušné služby sú dôležité na účinné uspokojenie potrieb žien, dospievajúcich dievčiat a detí a na ich ochranu pred preventabilnou úmrtnosťou a chorobnosťou, ku ktorým v núdzových humanitárnych situáciách dochádza;

Prečíslovaný OP15. nabáda všetkých aktérov, aby zdvojnásobili úsillie o podporu štátov pri minimalizácii a riešení vplyvu mimoriadnych situácií v oblasti verejného zdravia na osoby, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, vrátane detí, a to aj pokiaľ ide o obmedzený prístup k vzdelávaniu, nárast chudoby, detské, skoré a nútené manželstvá a obchodovanie s ľuďmi, iné násillie, vykorisťovanie a zneužívanie vrátane detskej práce, nábora detí, rozdeľovania rodín, s cieľom poskytnúť im základ pre lepšiu budúcnosť;

Trvalé riešenia

OP16. vyjadruje znepokojenie nad tým, že pandémia COVID-19 výrazne ovplyvnila hľadanie trvalých riešení; zdôrazňuje ich význam, ktorého zabezpečenie je jedným z hlavných cieľov medzinárodnej ochrany; a vyzýva na ďalšiu angažovanosť, a to aj zo strany štátov, UNHCR a ďalších partnerov v kontexte mimoriadnych situácií v oblasti verejného zdravia, s cieľom:

- a) podporovať priaznivé podmienky v krajinách pôvodu vrátane úsillia o riešenie základných príčin a vykonávanie bezpečnej a dôstojnej dobrovoľnej repatriácie utečencov a udržateľnej reintegrácie navrátilcov, čo zahŕňa aj vhodné opatrenia v oblasti verejného zdravia;
- b) podporovať presídľovanie vrátane zvýšenia miest na presídlenie z existujúcich štátov presídlenia a nových miest z ďalších štátov; využívať alebo rozširovať flexibilné metódy spracovania a uľahčovať včasné odchody pri súčasnom rešpektovaní verejného zdravia;
- c) uľahčovať prístup k doplnkovým možnostiam vrátane zlúčenia rodiny, trhu práce a študijných príležitostí v súlade s vnútroštátnym právom s cieľom podporiť trvalé riešenia; a

d) napomáhať sebestačnosť a vo vhodných prípadoch poskytovať príležitosti na integráciu osobám, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR;

OP16a. vyjadruje tiež znepokojenie nad tým, že pandémia COVID-19 výrazne ovplyvnila hľadanie trvalých riešení pre vnútorne vysídlené osoby, a vyzýva na ďalšiu podporu vnútroštátnych orgánov pri vytváraní podmienok pre trvalé riešenia pre vnútorne vysídlené osoby vrátane ich dobrovoľného, bezpečného a dôstojného návratu, miestnej integrácie alebo usídľovania v inej časti krajiny;

Komunikácia s osobami, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, a ich príspevky

OP22. poukazuje na výhody obojsmernej komunikácie s osobami, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, a príležitostí informovať ich o záležitostiach, ktoré sa ich týkajú, a konzultovať s nimi tieto záležitosti, a to aj na účely zlepšenia vplyvu zdravotných opatrení;

OP23. víta a podporuje opatrenia umožňujúce osobám, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR, ponúknuť svoje zručnosti a byť pozitívnym prínosom, okrem iného poskytovaním lekárskejších, vzdelávacích a iných služieb, ktoré môžu prispieť k riešeniu mimoriadnych situácií v oblasti verejného zdravia a k posilneniu blahobytu ich hostiteľských komún, a vyzýva UNHCR, aby pri formovaní svojej ochrannej reakcie zohľadnila ich názory a odborné znalosti;

OP23aAlt. konštatuje, že rastúce využívanie digitálnych nástrojov umožnilo pokračovať v poskytovaní služieb a zlepšilo prístup k osobám, ktoré sú predmetom záujmu UNHCR; nabáda UNHCR, aby v spolupráci s dotknutými štátmi a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami pokračoval v skúmaní ďalších možností využívania vhodných digitálnych nástrojov, ako aj zavádzania inovatívnych prístupov k zberu, správe a výmene údajov v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a platnými medzinárodnými normami a zásadami ochrany súkromia a údajov; a

OP23b. poukazuje na riziko dezinformácií počas mimoriadnej situácie v oblasti verejného zdravia a na význam boja proti nepodloženým tvrdeniam faktickou komunikáciou, ktorá je pre dotknuté osoby ľahko pochopiteľná a dostupná; a uznáva ústrednú úlohu, ktorú zohrávajú osoby, ktoré sú predmetom záujmu, pri odovzdávaní takýchto informácií.